

Cauze împotriva Ungariei la Curtea Europeană a Drepturilor Omului

HOTĂRÂRE

**Éberling și alții împotriva Ungariei din 14
aprilie 2026 (cererile nr. 19002/20 și alte 6)¹**

Condamnări pe viață și procedura obligatorie de grațiere după 40 de ani. Lipsa unei reduceri de facto a pedepsei. Încălcarea articolului 3 din CEDO

Prezentare generală a hotărârii

Cei șapte reclamanți execută pedepse cu închisoarea pe viață fără posibilitatea eliberării condiționate în Ungaria. Legislația maghiară prevede o procedură obligatorie de grațiere numai după ce deținutul a executat 40 de ani din pedeapsă. Curtea și-a confirmat jurisprudența constantă (T.P. și A.T. împotriva Ungariei) și a statuat că perioada de 40 de ani, combinată cu garanțiile procedurale insuficiente din cadrul procedurii de grațiere prezidențială, face ca pedepsele să fie *de facto* ireducibile în sensul articolului 3 din CEDO. CEDO a constatat o încălcare a articolului 3 din CEDO cu șase voturi la unul. Judecătorul Pisani a exprimat o opinie separată.

Rezumat

Cei șapte reclamanți – un cetățean bulgar, patru maghiari, un român și un sârb – execută pedepse cu închisoarea pe viață în diferite instituții penitenciare din Ungaria. Aceștia au fost condamnați de instanțele maghiare între 2014 și 2021 pentru omor calificat (sau tentativă de omor calificat), în unele cazuri în combinație cu alte infracțiuni, precum traficul de persoane, încălcarea libertății personale și apartenența la o organizație criminală. Pedepsele au fost pronunțate fie în temeiul vechiului Cod penal (Legea nr. IV din 1978, articolul 47/A), fie în temeiul noului Cod penal (Legea nr. C din 2012, articolele 34, 41, 42 și 44). Niciunul dintre reclamanți nu a formulat o plângere constituțională împotriva hotărârilor definitive de condamnare.

¹ Vezi <https://bit.ly/455sv6k>. Cele cinci cauze selectate au fost preluate de pe platforma <https://www.echr.caselaw.com/en>, cu minime intervenții în text. Traducerea din engleză în română, verificarea, corectarea și editarea textelor a fost făcută de Redacția NRDO. Linkurile indicate, foarte lungi, au fost scurtate cu programul Bitly.

Legea fundamentală a Ungariei prevede în mod expres pedeapsa cu închisoarea pe viață fără eliberare condiționată pentru infracțiunile intenționate și violente (articolul IV § 2). În urma hotărârii Curții în cauza László Magyar împotriva Ungariei (20.05.2014), legiuitorul maghiar a introdus, prin Legea nr. LXXII din 2014, modificări la Legea privind executarea pedepselor (Legea nr. CCXL din 2013), instituind o procedură obligatorie de grațiere (kötelező kegyelmi eljárás) pentru deținuții care execută pedepse cu închisoarea pe viață, aplicabilă numai după ce au fost executați 40 de ani de închisoare (articolele 46/A și 46/B). Kúria (Curtea Supremă a Ungariei), prin rezoluția sa de uniformizare nr. 3/2015 din 1 iulie 2015, a considerat că această intervenție legislativă a remediat deficiențele identificate în cauza László Magyar și că hotărârile judecătorești prin care s-au pronunțat pedepse cu închisoarea pe viață nu erau contrare Convenției.

Cu toate că, Curtea a formulat ulterior concluzii contrare în cauzele T.P. și A.T. împotriva Ungariei (04.10.2016), Kruchió și Lehóczki împotriva Ungariei (14.01.2020), Sándor Varga și alții împotriva Ungariei (17.06.2021), Bancsók și László Magyar împotriva Ungariei (nr. 2) (28.10.2021), Coman și alții împotriva Ungariei (12.01.2023), Németh și alții împotriva Ungariei (04.07.2024) și Pápics și alții împotriva Ungariei (04.03.2025), autoritățile maghiare au menținut cadrul legislativ de 40 de ani. Reclamantii au introdus cereri la Curtea de la Strasbourg, invocând o încălcare a articolului 3 din CEDO.

CEDO, cu șase voturi la unul, a constatat o încălcare a articolului 3 din CEDO. Judecătorul Stéphane Pisani a exprimat o opinie separată.

Hotărârea Curții...

Articolul 3 din CEDO – Partea de fond. Pedepse inumane sau degradante. Încălcare

Admisibilitate: Guvernul maghiar a ridicat o obiecție privind neepuizarea căilor de atac interne, făcând referire la articolele 26 și 27 din Legea nr. CLI din 2011 privind Curtea Constituțională. Curtea a respins obiecția, reamintind că, în cauza Sándor Varga și alții împotriva Ungariei (§§ 32-35), a statuat deja că plângerea constituțională nu constituie o cale de atac eficientă pentru deținuții condamnați la închisoare pe viață fără posibilitate de eliberare condiționată, întrucât această pedeapsă este prevăzută în mod expres de Legea fundamentală, iar Kúria a statuat că excluderea eligibilității pentru eliberarea condiționată face parte din ordinea juridică constituțională. Guvernul nu a furnizat elemente noi care să poată conduce la o concluzie diferită.

Fond: Curtea a reamintit principiile generale ale jurisprudenței sale privind necesitatea ca pedepsele pe viață să fie *de facto* reducibile, astfel cum au fost cristalizate în cauza Kafkaris împotriva Ciprului [GC] din 12.02.2008 (§§ 97-99), Vinter și alții împotriva Regatului Unit [GC] din 9 iulie 2013 (§§ 103-22), Harakchiev și Tolumov împotriva Bulgariei din 8 iulie 2014 (§§ 243-46), Murray împotriva Țărilor de Jos [GC] din 26 aprilie 2016 (§§ 99-112) și Hutchinson împotriva Regatului Unit [GC] din 17 ianuarie 2017 (§§ 42-45). Curtea a menționat, de asemenea, că în recenta cauză Sanchez-Sanchez împotriva Regatului Unit [GC] din 03.11.2022 (§ 95) a confirmat că „principiile

enunțate în cauza Vinter și alții trebuie aplicate în cauzele interne”, distingând astfel în mod clar sfera internă de cea a extrădării.

În ceea ce privește chestiunea esențială, Curtea a observat că, cadrul legislativ maghiar – închisoarea pe viață fără posibilitate de eliberare condiționată, combinată cu o procedură obligatorie de grațiere după 40 de ani – fusese deja examinat în cauza T.P. și A.T. împotriva Ungariei (§§ 39-50), în care Curtea constatare că (a) perioada de 40 de ani era, în sine, suficientă pentru a exclude reducerea *de facto* a pedepselor, și (b) garanțiile procedurale din a doua etapă a procedurii – în fața Președintelui Republicii – erau insuficiente. Aceleași concluzii au fost confirmate într-o serie de hotărâri ulterioare ale Comitetului (Kruchió și Lehóczki, Coman și alții, Pápics și alții). Guvernul nu a invocat circumstanțe noi care să justifice o abatere de la această jurisprudență stabilită.

În ceea ce privește procedura de grațiere individuală în fața Președintelui Republicii, Curtea și-a reiterat poziția exprimată în cauzele László Magyar (§§ 57-58) și T.P. și A.T. (§ 46), potrivit căreia această procedură nu este de natură să facă o pedeapsă pe viață reducibilă în sensul articolului 3 din CEDO.

Decizie: Încălcarea articolului 3 din CEDO (6 voturi la 1). Constatarea încălcării constituie în sine o reparație justă suficientă pentru prejudiciul moral. Acordarea sumei de 250 EUR pentru fiecare, cu titlu de cheltuieli de judecată. Judecătorul Pisani a exprimat o opinie separată.

Opinia separată a judecătorului Pisani: Judecătorul Pisani a elaborat o opinie separată detaliată, structurată în jurul a trei linii principale de argumentare. În primul rând, el a criticat metodologia majorității, considerând-o o analiză abstractă a legislației naționale, fără nicio examinare a circumstanțelor individuale specifice ale reclamanților, contrar principiului consacrat potrivit căruia Curtea examinează modul în care legea este aplicată în cazul concret (Ships Waste Oil Collector B.V. și alții împotriva Țărilor de Jos [GC] din 01.04.2025, § 167). În al doilea rând, el a identificat o inconsistență internă în jurisprudență: în timp ce în cauza Bodein împotriva Franței din 13.11.2014 o perioadă de 30 de ani a fost considerată compatibilă cu Convenția (perioada petrecută în arest preventiv reducând-o la 26 de ani după condamnare), în contextul maghiar aceeași perioadă de 26 de ani este considerată neconformă. În al treilea rând, el a criticat faptul că majoritatea s-a bazat pe „lipsa speranței” și „demnitatea umană” ca fiind concepte care nu au o definiție juridică clară și care sunt utilizate într-un mod circular. El a propus mutarea analizei în cadrul articolului 8 din CEDO, ceea ce ar permite o marjă de apreciere mai largă și o evaluare a proporționalității, în locul caracterului absolut al articolului 3. În plus, el a corelat obiecțiile menționate anterior cu dificultatea de a-i caracteriza pe reclamanți *ex ante* drept „victime” încă din etapa inițială a executării pedepsei, având în vedere că majoritatea își bazează constatarea încălcării în primul rând pe perspectiva lipsei de speranță.

Pasagiul cheie din hotărârea CEDO

„Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a permite Curții să concluzioneze

și să confirme că, în absența unui mecanism de revizuire compatibil cu Convenția privind eligibilitatea reclamanților pentru eliberarea condiționată, pedepsele pe viață ale reclamanților, pe baza dispozițiilor de drept penal fie din vechiul Cod penal, fie din noul Cod penal, nu pot fi considerate reducibile în sensul articolului 3 din Convenție” (paragraful 46).

Importanța hotărârii

Confirmarea jurisprudenței constante și menținerea pragului de 25 de ani. Hotărârea face parte dintr-o lungă serie de decizii ale CEDO împotriva Ungariei (László Magyar 2014, T.P. și A.T. 2016, Kruchió și Lehóczki 2020, Sándor Varga 2021, Bancsók și László Magyar nr. 2 2021, Coman 2023, Németh 2024, Pápics 2025, Éberling 2026) și confirmă faptul că perioada de 40 de ani depășește marja de apreciere a statului. În același timp, aceasta menține implicit, ca punct de referință jurisprudențial, recomandarea de 25 de ani ca perioadă maximă rezonabilă înainte de prima revizuire a unei pedepse pe viață, nu însă ca o regulă numerică rigidă și de sine stătătoare, dedusă din analiza comparativă și internațională efectuată de Marea Cameră în cauza Vinter și alții (§§ 60-75 și 120).

Problema neexecutării și dimensiunea sa sistemică. Hotărârea evidențiază una dintre cele mai persistente probleme de neexecutare din jurisprudența CEDO. Ungaria menține cadrul de 40 de ani în ciuda hotărârilor defavorabile repetate, bazându-se pe rezoluția de uniformizare nr. 3/2015 a Kúria, care interpretează restrictiv cauza László Magyar ca referindu-se doar la deficiențele din reglementarea anterioară care au fost remediate prin Legea nr. LXXII din 2014. Acesta este un caz tipic de rezistență națională față de jurisprudența de la Strasbourg, Curtea confirmând în mod continuu constatarea unei încălcări fără a pronunța însă o hotărâre pilot în temeiul articolului 46 din CEDO.

Recunoașterea implicită a importanței cauzei Sanchez-Sanchez. Referirea expresă la cauza Sanchez-Sanchez împotriva Regatului Unit [GC] (punctul 43 din hotărâre) este semnificativă, întrucât Curtea clarifică faptul că domeniul de aplicare intern al articolului 3 rămâne supus principiilor stricte din cauza Vinter, , indiferent de abordarea mai flexibilă adoptată în domeniul extrădării. Acest lucru previne potențialele încercări de a dilua criteriile de reductibilitate la nivel național prin aplicarea prin analogie a cadrului privind extrădarea.

Provocarea lansată de judecătorul Pisani. Opinia disidentă exprimă o critică minoritară, dar serioasă, la adresa cadrului doctrinar al cauzelor Vinter/Murray. Invocarea controlului *in concreto*, susținerea existenței unei inconsistențe interne cu cauza Bodein și propunerea de a se trece la articolul 8 constituie argumente care ar putea reapărea în cauze viitoare. Nu trebuie însă trecut cu vederea faptul că această opinie rămâne izolată în cadrul jurisprudențial actual.

Despăgubirea justă limitată. Curtea și-a menținut poziția, în conformitate cu

cauzele T.P., A.T. și Sándor Varga, susținând că, constatarea unei încălcări constituie, în sine, o despăgubire justă suficientă. Această abordare poate fi justificată de faptul că remediarea încălcării necesită măsuri generale (modificări legislative) mai degrabă decât o despăgubire individuală, însă lasă deținuții fără o compensație monetară concretă pentru încălcarea în cauză.

Comentariu și analiză critică

Hotărârea în cauza Éberling și alții împotriva Ungariei se înscrie într-o linie jurisprudențială stabilită, confirmând într-un mod aproape ritualic constatarea unei încălcări a articolului 3 din CEDO împotriva Ungariei. Punctul său forte rezidă în consecvența neclintită a Curții – de peste un deceniu – în a impune reductibilitatea de *facto*; punctul său slab rezidă în eșecul de a obține conformitatea structurală și în funcționarea paralelă a două sisteme jurisprudențiale: cel de la Strasbourg și cel al Kúriei.

Hotărârea Curții și rezistența Kúriei. Rezoluția de uniformizare nr. 3/2015 a Kúriei este un exemplu clasic de răspuns al unei curți supreme naționale la jurisprudența de la Strasbourg. Kúria a interpretat cauza László Magyar într-un mod care limitează domeniul de aplicare al acesteia exclusiv la etapa de executare a pedepsei și nu la pronunțarea pedepsei în sine. De atunci, Kúria a susținut în mod repetat, într-o serie de decizii de revizuire (Bfv.III.914/2017, Bfv.I.288/2022/19, Bfv.III.493/2022/9, Bfv.II.858/2022/28) că „încălcarea articolului 3 din CEDO constatată de Curte în ceea ce privește procedura obligatorie de grațiere se referea la executarea hotărârilor judecătorești, și nu la pronunțarea sentinței”. Această dihotomie între pronunțare și executare, deși coerentă din punct de vedere teoretic, face ca, în practică, controlul exercitat de instanța națională să fie inoperant ca mecanism de asigurare a respectării Convenției. Sursă: CEDO, Éberling și alții împotriva Ungariei, punctele 28-29 și 36; HUDOC.

Poziția Ungariei ca stat recidivist și supravegherea executării hotărârilor. Seria de cauze László Magyar / T.P. și A.T. se află sub supravegherea sporită a executării de către Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei, fiind tratată ca un grup de cauze (grupul Magyar László). Comitetul de Miniștri, în decizii succesive și rezoluții interimare, a solicitat în repetate rânduri autorităților maghiare să modifice cadrul legislativ și să reducă perioada de așteptare înainte de procedura obligatorie de grațiere. [...]

Fundamentul standardului în cercetarea comparativă și în textele internaționale. Jurisprudența din cauza Vinter și hotărârile ulterioare – inclusiv prezenta – se bazează parțial pe materiale internaționale și comparative care indică o perioadă de aproximativ 25 de ani ca termen adecvat pentru prima reevaluare a unei pedepse pe viață. Printre acestea se numără Recomandarea CM/Rec(2003)22 a Comitetului de Miniștri privind eliberarea condiționată și Recomandarea CM/Rec(2003)23 privind gestionarea deținuților condamnați la închisoare pe viață și a altor deținuți cu pedepse de lungă durată, precum și articolul 103 din Regulamentul european privind penitenciarele (Recomandarea CM/

Rec(2006)2). Acest material susține un standard european solid, fără a transforma însă pragul de 25 de ani într-o regulă numerică absolută, independentă de cadrul general de revizuire instituțională. [...]

Contribuția documentației tematică a Consiliului Europei. Documentația tematică recentă a Consiliului Europei privind pedepsele pe viață și executarea hotărârilor CEDO menționează problema mecanismelor de revizuire ca ax central al compatibilității cu Convenția. Valoarea sa nu este normativă, ci interpretativă și sistemică: aceasta prezintă în mod comparativ etapele respectării obligațiilor de către stat și subliniază că riscul unor pedepse de facto ireductibile rămâne valabil în cazul în care revizuirea este fie întârziată în mod nejustificat, fie nu dispune de garanții suficiente. [...]

Concluzie. Hotărârea în cauza Éberling și alții împotriva Ungariei confirmă în mod clar constatarea recurentă a unei încălcări a articolului 3 din CEDO împotriva Ungariei, fără a introduce elemente jurisprudențiale noi. Semnificația sa reală rezidă în problema sistemică pe care o evidențiază: persistența legislativului maghiar în menținerea pragului de 40 de ani, în ciuda liniei jurisprudențiale clare și consecvente de la Strasbourg. Opinia disidentă a judecătorului Pisani, deși izolată, ridică îndoieli teoretice reale cu privire la metodologia controlului abstract și la adecvarea „speranței” ca componentă structurală a articolului 3. Impactul final al cauzei Éberling va fi măsurat prin faptul dacă aceasta va declanșa în cele din urmă o schimbare legislativă în Ungaria sau dacă se va adăuga pur și simplu la o serie îndelungată de hotărâri neexecutate.

HOTĂRÂRE

Szelényi și alții împotriva Ungariei din 03.02.2026 (cererile nr. 15147/23 și 38303/23) ²

Încălcarea articolului 8 din CEDO din cauza deficiențelor cadrului juridic național care reglementează „testele de integritate” ale funcționarilor publici și ale personalului medical din Ungaria.

Rezumatul

Hotărârea în cauza Szelényi și alții împotriva Ungariei se referă la cadrul legislativ care reglementează „testarea integrității” (megbízhatósági vizsgálat) anumitor categorii de angajați ai statului și de profesioniști din domeniul sănătății din Ungaria, în temeiul Legii nr. XXXIV din 1994 privind poliția („Legea poliției”). Testarea integrității este o operațiune sub acoperire prin care Serviciul Național de Protecție (NPS), sub supravegherea parchetului, creează situații din viața reală în care angajatul — fără

² Vezi <https://bit.ly/4gEWMjB>.

știrea acestuia — este plasat într-un mediu monitorizat, având posibilitatea de a adopta un comportament inadecvat sau ilegal. Aceste operațiuni pot implica măsuri secrete de culegere de informații, inclusiv observarea sub acoperire a persoanelor, a spațiilor și a vehiculelor, precum și colectarea datelor privind comunicațiile electronice.

Reclamanții sunt patru cetățeni maghiari: primul, un chirurg traumatolog la un spital public, iar ceilalți trei, funcționari publici angajați la diverse organisme publice aflate sub supravegherea ministrului de interne — respectiv un expert la Autoritatea pentru Educație, un consilier în adopții și un asistent social la un centru de protecție a copilului din Budapesta. Reclamanții au contestat inițial legislația în fața Curții Constituționale, care le-a respins plângerile, recunoscând totuși că erau afectați direct și personal de legislație și că nu aveau la dispoziție nicio cale de atac judiciară sau altă cale juridică.

CEDO a examinat cauza în temeiul articolului 8 din CEDO. Curtea a recunoscut statutul de victimă al reclamanților prin aplicarea criteriilor stabilite în cauza Roman Zakharov împotriva Rusiei, având în vedere că aceștia aparțineau grupurilor care intrau sub incidența legislației și nu dispuneau de căi de atac efective. Curtea a respins argumentul guvernului privind renunțarea, susținând că menținerea unui raport de muncă nu constituie o renunțare voluntară și în cunoștință de cauză la drepturile prevăzute la articolul 8.

Cu privire la fond, Curtea a identificat următoarele deficiențe în cadrul juridic maghiar: (a) dispunerea testelor de integritate este nediscriminatorie, fără a fi necesară existența unei suspiciuni prealabile sau a unor informații care să sugereze corupția, (b) cerința unei simple justificări a necesității nu corespunde unei evaluări a necesității stricte, (c) nu există un mecanism eficient de notificare cu privire la utilizarea măsurilor secrete de culegere de informații în timpul testelor și (d) reclamanții nu au avut acces efectiv la un organism independent și imparțial, competent să examineze plângerile relevante.

CEDO a constatat în unanimitate o încălcare a articolului 8 din CEDO.

Despăgubire echitabilă (articolul 41 din CEDO): Curtea a considerat că, constatarea încălcării constituie în sine o despăgubire echitabilă suficientă pentru orice prejudiciu moral. Aceasta a acordat 3 000 EUR primului reclamant și, în solidar, 1 540 EUR celui de-al doilea, celui de-al treilea și celui de-al patrulea reclamant, cu titlu de cheltuieli de judecată.

Faptele cazului Szelényi și alții împotriva Ungariei

Primul reclamant, Zoltán Szelényi, s-a născut în 1970 și locuiește în Vácgres. Este medic specialist în traumatologie la un spital public. Al doilea reclamant, B.A., s-a născut în 1972, locuiește în Budapesta și a lucrat ca expert la Autoritatea pentru Educație. A treia reclamantă, Erzsébet Laluska, s-a născut în 1975, locuiește în Szarvas și a lucrat drept consilier în domeniul adopției. A patra reclamantă, Julianna Fedorkó, s-a născut în 1964, locuiește în Budapesta și a lucrat ca asistent social în cadrul unui centru de protecție a copilului din Budapesta.

Testarea integrității a fost introdusă în Ungaria în 2011 pentru a combate corupția și a monitoriza respectarea obligațiilor profesionale. Inițial vizând în principal anumite

agenții de aplicare a legii, o modificare a Legii poliției din 2020, intrată în vigoare la 1 ianuarie 2021, a extins domeniul de aplicare la toți angajații organismelor bugetare aflate sub supravegherea guvernului și la profesioniștii din domeniul sănătății. O altă modificare din 2022 a restrâns parțial domeniul de aplicare, în timp ce o modificare din 2025 l-a extins din nou în sectorul sănătății.

În iunie 2021, reclamantii au sesizat Curtea Constituțională pentru a solicita anularea dispozițiilor care extindeau testarea integrității la situația lor. Curtea Constituțională a respins cererile acestora (hotărârile 3484/2022 și 3313/2023), recunoscând totodată că reclamantii erau afectați în mod direct și că nu aveau la dispoziție nicio cale de atac judiciară sau altă cale juridică. În ceea ce privește fondul cauzei, Curtea Constituțională a admis că testele de integritate serveau unor scopuri legitime, că instrumentele utilizate erau singurele mijloace adecvate și că proporționalitatea era asigurată, având în vedere marja de manevră de care dispune statul în ceea ce privește configurarea raportului de muncă al funcționarilor publici.

Dispozițiile aplicabile ale CEDO

Articolul 8 din CEDO

Hotărârea Curții...

articolul 8 din CEDO — Încălcarea dreptului la respectarea vieții private și de familie

Admisibilitate

Calitatea de victimă: Curtea a examinat mai întâi calitatea de victimă a reclamantilor în lumina criteriilor stabilite în cauza Roman Zakharov împotriva Rusiei [GC] din 04.12.2015, cererea nr. 47143/06, și reiterate în cauza Centrum för rättvisa împotriva Suediei [GC] din 25.05.2021, cererea nr. 35252/08. Aceste criterii iau în considerare atât domeniul de aplicare al legislației, cât și faptul că reclamantul aparține unui grup de persoane vizate de aceasta, precum și disponibilitatea căilor de atac la nivel național. Întrucât reclamantii aparțineau grupurilor de persoane enumerate la articolul 7 alineatul (1) literele (ba) și (bb) din Legea privind poliția și nu dispuneau de căi de atac eficiente, Curtea le-a recunoscut statutul de victimă.

Renunțarea la drepturi: În ceea ce privește argumentul Guvernului potrivit căruia menținerea locului de muncă echivala cu o renunțare la drepturile prevăzute la articolul 8, Curtea a reamintit că renunțarea la un drept prevăzut de Convenție trebuie stabilită în mod neechivoc, în deplină cunoștință de cauză, fără constrângeri și însoțită de garanții minime proporționale cu importanța sa (D.H. și alții împotriva Republicii Cehe [GC] din 13.11.2007, cererea nr. 57325/00; Simeonovi împotriva Bulgariei [GC] din 12.05.2017, cererea nr. 21980/04). Bazându-se pe cauza Eweida și alții împotriva Regatului Unit (cererile nr. 48420/10 și altele, CEDO 2013), Curtea a statuat că posibilitatea schimbării locului de muncă nu exclude existența unei ingerințe, ci ar trebui mai degrabă luată în

considerare în cadrul evaluării globale a proporționalității.

Fondul cauzei

Principii generale. Curtea a reiterat că supravegherea video ascunsă a unui angajat la locul de muncă constituie o intruziune considerabilă în viața privată (Antović și Mirković împotriva Muntenegrului, cererea nr. 70838/13, 28.11.2017). Colectarea și stocarea datelor de comunicare fără știrea persoanei respective constituie o ingerință în dreptul la respectarea vieții private și a corespondenței (Ben Faiza împotriva Franței, cererea nr. 31446/12, 08.02.2018). În cazul în care legislația care permite supravegherea secretă este contestată *in abstracto*, Curtea examinează legislația în sine și garanțiile împotriva abuzului, mai degrabă decât proporționalitatea măsurilor specifice (Szabó și Vissy împotriva Ungariei, cererea nr. 37138/14, 12 ianuarie 2016).

Caracterul nediscriminatoriu al testelor de integritate. Curtea, în conformitate cu poziția Oficiului Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate (UNODC) și a UNICRI, a subliniat că testele de integritate nu pot fi utilizate în mod nediscriminatoriu, ci trebuie să se bazeze pe informații care sugerează că angajatul sau angajații în cauză ar putea fi corupți. Legislația maghiară nu îndeplinește această cerință: testarea poate fi dispusă în mod nediscriminatoriu pentru toate persoanele care aparțin categoriilor enumerate, chiar și pentru persoanele a căror identitate este necunoscută la momentul dispunerii. Simpla cerință de a motiva necesitatea măsurii nu echivalează cu o evaluare a „necesității stricte” (Szabó și Vissy, citată mai sus, § 71). Nu există nicio indicație că Serviciul Național de Poliție (NPS) ar fi obligat să prezinte materiale justificative sau o bază factuală suficientă, care să permită parchetului să verifice dacă este îndeplinită cerința „necesității într-o societate democratică” prevăzută la articolul 8 alineatul (2) (Roman Zakharov, citat mai sus, § 260).

Deficiențe în materie de notificare și căi de atac. Curtea a reamintit că notificarea ulterioară a măsurilor de supraveghere este indisolubil legată de eficacitatea căilor de atac (Weber și Saravia împotriva Germaniei (dec.), cererea nr. 54934/00, CEDO 2006-XI; Klaudia Csikós împotriva Ungariei, cererea nr. 31091/16, 28.11.2024). Deși persoana vizată trebuie informată cu privire la încheierea procedurii în termen de 15 zile lucrătoare, nu i se comunică detalii despre procedură sau despre eventuala utilizare a unor măsuri secrete de culegere de informații. Aceste lacune ale sistemului de notificare fac ca, în mod inerent, persoana în cauză să întâmpine dificultăți în a solicita ulterior o cale de atac (Asociația pentru Integrare Europeană și Drepturile Omului și Ekimdzhiev împotriva Bulgariei, cererea nr. 62540/00, 28.06.2007; Roman Zakharov, citat mai sus, § 288).

Eficacitatea sancțiunilor penale. Deși legislația maghiară prevede sancțiuni penale pentru testele de integritate neautorizate în temeiul articolului 308 din Codul penal, eficacitatea acestei căi de atac este subminată de deficiențele de notificare și de faptul că comportamentul pasibil de sancțiune se limitează la încălcările normelor care

reglementează aprobarea parchetului, fără a acoperi aspectele legate de necesitate și proporționalitate.

Concluzie. Curtea a concluzionat că dispozițiile Legii poliției referitoare la testele de integritate și la utilizarea supravegherii secrete nu îndeplinesc cerințele articolului 8 din CEDO, întrucât cadrul juridic național nu respectă cerința privind „calitatea legii” și nu poate asigura că ingerințele rezultate se limitează la ceea ce este „necesar într-o societate democratică”.

Pasaj cheie din hotărârea CEDO

„Dispozițiile din Legea poliției referitoare la testele de integritate și la utilizarea supravegherii secrete pe care aceasta o poate implica nu îndeplinesc cerințele articolului 8 din Convenție, întrucât cadrul juridic național nu respectă cerința privind «calitatea legii» și nu poate asigura că ingerințele rezultate se limitează la ceea ce este « necesar într-o societate democratică »” (punctul 80).

INOVAȚIA ADUSĂ DE HOTĂRÂREA CEDO ÎN CAUZA SZELÉNYI ȘI ALȚII ÎMPOTRIVA UNGARIEI

Hotărârea introduce inovații semnificative în jurisprudența CEDO:

Una dintre primele hotărâri privind testarea integrității funcționarilor publici.

Este o decizie de referință în care CEDO examinează direct compatibilitatea cu articolul 8 din CEDO a unui cadru legislativ care reglementează „testarea integrității” funcționarilor publici și a personalului medical ca instrument anticorupție, spre deosebire de cauzele anterioare care se refereau exclusiv la supravegherea secretă în scopuri de securitate națională sau de anchetă penală (Szabó și Vissy, Roman Zakharov).

Aplicarea criteriilor din cauza Roman Zakharov în contextul combaterii corupției. Deși aceste criterii au fost inițial elaborate pentru interceptarea comunicațiilor în cadrul anchetelor penale, hotărârea Szelényi le aplică testelor de integritate anticorupție care implică supravegherea secretă, dar care nu sunt neapărat legate de urmărirea penală.

Depășirea doctrinei renunțării implicite bazate pe raportul de muncă. Hotărârea clarifică faptul că menținerea unui raport de muncă nu constituie o renunțare implicită la dreptul la respectarea vieții private, chiar și în cazul în care legislația încorporează posibilitatea supravegherii secrete în cadrul raportului de muncă.

Principiul testării integrității fără discriminare. În deplină concordanță cu poziția UNODC/UNICRI, hotărârea stabilește în mod explicit că testarea integrității trebuie să se bazeze pe informații care sugerează o posibilă corupție și nu poate fi aplicată în mod nediscriminatoriu.

[...]

Concluzie. Cauza Szelényi și alții împotriva Ungariei constituie un precedent important care stabilește standardele minime în materie de drepturi ale omului pentru

testele de integritate ale funcționarilor publici. Mesajul adresat statelor membre este clar: combaterea corupției nu poate servi drept „permis de acces” nelimitat la supravegherea secretă. Chiar și în sectoarele cu risc ridicat de corupție, măsurile trebuie să îndeplinească cerințele privind calitatea legii, necesitatea și proporționalitatea prevăzute de articolul 8 din CEDO.

HOTĂRÂRE **B.T. și B.K.Cs. împotriva Ungariei din** **10.06.2025 (Cererea nr. 4581/16)³**

Plasarea unui copil rom în îngrijirea temporară a statului imediat după naștere. Interferență disproporționată cu dreptul la respectarea vieții de familie. Încălcarea articolului 8 din CEDO

Rezumat

Reclamanții sunt B.T., o femeie de origine romă născută în 1976, și fiul acesteia, B.K.Cs., născut la 3 mai 2014. Prima reclamantă mai avea alți cinci copii care fuseseră plasați în plasament temporar în decembrie 2011, în urma unor măsuri de protecție a copilului hotărâte deoarece copiii mai mari nu frecventau școala în mod regulat, iar cei mai mici nu beneficiau de îngrijirea medicală necesară.

În decembrie 2013, în a patra lună de sarcină cu al șaselea copil, asistenta medicală locală a trimis un raport către Autoritatea de Tutelă, recomandând ca mamei să nu i se permită să ia copilul acasă de la spital. Motivele invocate includeau sarcina „neplanificată”, fumatul în timpul sarcinii și neprezentarea la controalele medicale. Părinții nu au fost informați cu privire la acest raport.

La 3 mai 2014, s-a născut al doilea reclamant. La externarea mamei din spital, în perioada 6-7 mai 2014, acesteia nu i s-a permis să ia nou-născutul cu ea. La 7 mai 2014, Autoritatea de tutelă a districtului Tiszaújváros a decis suspendarea drepturilor părintești ale ambilor părinți și plasarea copilului în îngrijirea temporară a statului, la o mamă adoptivă. Decizia s-a bazat pe „stilul de viață iresponsabil” al mamei și pe riscul pentru dezvoltarea fizică, mentală și emoțională a copilului.

Primul reclamant a epuizat toate căile de atac disponibile, inclusiv o cerere de revizuire în fața Kúriei și o plângere constituțională în fața Curții Constituționale. Toate căile de atac au fost respinse. La 25 martie 2016, la aproape doi ani de la naștere, al doilea reclamant a fost înapoiat părinților săi, în urma unei evaluări care a constatat că condițiile de viață s-au îmbunătățit și că părinții coopereau cu serviciile de protecție a copilului.

CEDO a examinat cazul în temeiul articolului 8 din Convenție. Curtea a reiterat faptul că luarea în îngrijire a unui nou-născut în momentul nașterii este o măsură extrem de severă. Trebuie să existe motive extrem de imperioase pentru ca un bebeluș să poată

³ Vezi <https://bit.ly/3QT6ULA>.

fi separat fizic de mama sa împotriva voinței acesteia imediat după naștere, ca urmare a unui proces în care nici ea, nici partenerul ei nu au fost implicați. Curtea a constatat că autoritățile naționale nu au efectuat o adevărată evaluare a echilibrului dintre interesele copilului și cele ale părinților săi biologici și nici nu au realizat o evaluare aprofundată a situației. Deciziile s-au bazat exclusiv pe comportamentul anterior al mamei în timpul sarcinii și față de ceilalți copii ai săi, fără a ține seama de evoluțiile pozitive ale condițiilor de viață. Nu a existat nicio indicație că autoritățile ar fi luat în considerare măsuri mai puțin drastice, iar mamei i s-a refuzat implicarea adecvată în procesul decizional și accesul la documente esențiale.

Curtea a concluzionat că procesul decizional la nivel național a fost grav viciat, iar măsura a constituit o ingerință disproporționată în dreptul la respectarea vieții de familie.

CEDO a constatat o încălcare a articolului 8 din Convenție.

În ceea ce privește plângerea privind discriminarea în temeiul articolului 14 coroborat cu articolele 3 și/sau 8, Curtea a constatat, cu majoritate, că cererea era în mod evident nefondată, întrucât probele disponibile nu erau suficient de solide pentru a stabili existența unei politici organizate sau a unei motivații rasiale intenționate din partea autorităților.

CEDO a considerat că nu era necesar să examineze plângerea în temeiul articolului 13 din Convenție.

Despăgubiri echitabile. Curtea a acordat reclamanților, în solidar, suma de 10 000 EUR cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul moral, la care se adaugă eventualele impozite aplicabile. Decizia privind despăgubirile a fost adoptată cu majoritate (cinci voturi la două), judecătorii Derenčinović și Seibert-Fohr exprimându-și dezacordul pe motiv că suma era neobișnuit de mică în comparație cu cazuri similare.

Dispoziții

Articolul 8, Articolul 14, Articolul 13

Hotărârea Curții...

articolul 8 – Partea de fond

Curtea a reiterat faptul că bucuria reciprocă a părintelui și a copilului de a se afla unul în compania celuilalt constituie un element fundamental al vieții de familie și că măsurile care împiedică această bucurie echivalează cu o ingerință în dreptul protejat de articolul 8. Conform jurisprudenței constante, luarea în îngrijire a unui nou-născut în momentul nașterii este o măsură extrem de dură. Trebuie să existe motive extrem de imperioase pentru ca un bebeluș să poată fi separat fizic de mama sa împotriva voinței acesteia imediat după naștere, ca urmare a unui proces în care nici ea, nici partenerul ei nu au fost implicați.

Curtea a constatat că autoritățile naționale au întemeiat măsura contestată pe constatările potrivit cărora mama își neglijase responsabilitățile părintești față de ceilalți copii ai săi, menționând în plus că aceasta continuase să fumeze și nu se prezentase la controalele prenatale recomandate. Autoritățile au considerat că lăsarea celui de-al doilea

reclamant în grija mamei sale ar pune în pericol sănătatea și dezvoltarea acestuia. Curtea a fost dispusă să accepte că acestea erau considerente „relevante”, dar nu a fost convinsă că erau și „suficiente” în circumstanțele cazului.

Nu exista nicio indicație că autoritățile ar fi evaluat dacă ar fi fost suficiente măsuri mai puțin stricte. Deși Guvernul a susținut că lipsa de cooperare a mamei cu serviciile de protecție a copilului a făcut imposibilă o abordare treptată, nu au fost furnizate detalii cu privire la presupusa lipsă de cooperare din timpul sarcinii. Dosarul cauzei sugerează că asistenta medicală comunitară ajunsese la concluzia că bebelușul nu ar trebui încredințat mamei încă din decembrie 2013. Nu există dovezi că mama a fost monitorizată în timpul sarcinii sau avertizată cu privire la comportamentul său și la consecințele potențiale.

Curtea a reiterat că rolul autorităților în domeniul asistenței sociale constă tocmai în a ajuta persoanele aflate în dificultate, a le oferi îndrumare și a le consilia cu privire la modul de a-și depăși problemele. În acest caz, deficiențele din acest domeniu au fost evidențiate în cadrul procedurii civile, care a confirmat că asistența familială acordată primei reclamante fusese inadecvată.

În plus, prima reclamantă își exprimase în mod constant intenția de a rezolva situația referitoare la ceilalți copii ai săi și luase măsuri în acest sens. Autoritățile observaseră evoluții pozitive în comportamentul și condițiile de viață ale acesteia, iar plasamentul fiicei sale fusese deja încetat încă din decembrie 2013. Cu toate acestea, nu există nicio indicație că autoritățile ar fi solicitat o evaluare independentă a progreselor înregistrate de familie. Deciziile lor s-au bazat în mare măsură pe o evaluare a capacității mamei de a asigura îngrijirea, care data de acum câțiva ani.

Deși nu existau acuzații sau dovezi privind un pericol de moarte sau un pericol iminent, orice risc presupus părea gestionabil. Separarea unui nou-născut de mama sa la naștere necesită o justificare excepțională, având în vedere relația specială dintre un nou-născut și mama sa. Este o măsură traumatică care pune la încercare sănătatea fizică și psihică a mamei și privează nou-născutul de contactul strâns cu mama sa biologică.

Curtea a constatat că nu s-a demonstrat că, în cadrul procedurii care a condus la suspendarea drepturilor părintești și la plasarea în îngrijire temporară, autoritățile naționale au încercat să realizeze o adevărată punere în balanță a intereselor copilului cu cele ale părinților săi biologici. În special, acestea nu par să fi efectuat o evaluare aprofundată și atentă a situației, incluzând aspectele pe termen scurt și pe termen lung care afectează copilul, ci s-au mulțumit, în schimb, cu comportamentul anterior al mamei.

În plus, prima reclamantă a susținut în mod constant că a doua reclamantă a fost reținută la spital fără o decizie oficială și fără ca aceasta să fie informată cu privire la motive. Instanțele naționale au constatat că separarea a avut loc în ziua în care autoritățile de tutelă au dispus plasamentul temporar. Curtea a subliniat că ar fi cu totul inadecvat ca un nou-născut să fie reținut la spital fără o decizie oficială și fără informarea mamei.

Reținerea la spital și plasamentul ulterior s-au bazat în esență pe raportul asistentei medicale. Dosarul cauzei sugerează că niciunul dintre aceste documente nu a fost comunicat primei reclamante înainte de luarea deciziei. Necomunicarea unor astfel de documente esențiale afectează capacitatea părinților nu numai de a prevedea consecințele potențiale, ci și de a influența rezultatul procedurii.

În cele din urmă, Curtea a observat că legislația națională impunea, cu excepția cazurilor în care un pericol grav ar fi pus direct în pericol viața copilului, ca părinții să fie ascultați înainte de emiterea unei hotărâri de plasament temporar. Nu există nicio indicație că o astfel de audiere a avut loc, ceea ce a privat-o pe prima reclamantă de o implicare adecvată în procesul decizional.

Având în vedere cele de mai sus, Curtea a concluzionat că procesul decizional la nivel național a prezentat deficiențe grave, iar măsura a constituit o ingerință disproporționată în dreptul reclamanților la respectarea vieții de familie.

CEDO a constatat o încălcare a articolului 8 din Convenție.

Articolul 14 coroborat cu articolele 3 și/sau 8

Reclamanții au susținut că îndepărtarea celui de-al doilea reclamant a avut motive rasiale și a constituit un tratament inuman și degradant, încălcând articolul 3. Aceștia au afirmat că asistenții medicali comunitari au făcut comentarii ostile cu privire la originea romă a mamei și că șeful Autorității pentru Protecția Copilului era cunoscut în comunitatea romă locală că ar fi declarat: copiilor romi din Kesznyéten „nu li se va permite să se întoarcă acasă”.

Reclamanții au prezentat dovezi statistice care arătau o reprezentare excesivă a copiilor romi în sistemul de protecție a copilului din Ungaria. Conform studiilor realizate de Centrul European pentru Drepturile Romilor, în 2007, 58 % dintre copiii aflați în instituții erau de origine romă, în timp ce indicatorul corespunzător al populației era estimat la 13 %. În 2011, procentul a crescut la 65,9 %.

Curtea a reiterat faptul că discriminarea pe motiv de origine etnică constituie o formă de discriminare rasială, care este deosebit de gravă și necesită o vigilență specială și o reacție fermă din partea autorităților. De asemenea, Curtea a recunoscut vulnerabilitatea romilor și necesitatea unei protecții speciale.

Cu toate acestea, Curtea a constatat că a doua reclamantă a fost luată în îngrijire pe baza constatărilor potrivit cărora mama își neglijase ceilalți copii. Plasamentul a fost motivat de ceea ce autoritățile au considerat a fi în interesul superior al copilului, nu de motive legate de originea romă. Nimic din dosarul cauzei nu indica faptul că originea etnică ar fi fost vreodată menționată de vreo autoritate ca justificare. O asistentă socială implicată în caz, ea însăși de origine romă, a declarat că nici ea, nici colegii ei nu au exprimat vreodată prejudecăți.

În ceea ce privește acuzațiile generale privind comentariile ostile, Curtea nu a putut identifica nicio declarație specifică, directă sau implicită, referitoare la originea etnică a mamei în rapoartele asistentei medicale comunitare. Nici referirea vagă la o presupusă declarație a șefului Autorității pentru Protecția Copilului nu a putut susține acuzația de discriminare.

În fine, în ceea ce privește dovezile statistice privind supra-reprezentarea copiilor romi în îngrijire instituțională, Curtea nu le-a considerat decisive pentru circumstanțele specifice ale cazului, menționând că a doua reclamantă nu fusese niciodată în îngrijire instituțională, ci în plasament la o persoană fizică.

Prin urmare, deși plasamentul a condus la constatarea unei încălcări a articolului 8, informațiile disponibile și probele obiective nu au fost suficient de solide pentru a

convinge Curtea că acesta făcea parte dintr-o politică organizată sau că, comportamentul autorităților a fost motivat în mod intenționat de considerente rasiale.

CEDO a constatat, cu majoritate, că plângerea privind articolul 14 era în mod evident nefondată.

Opinii separate

Opinia parțial concordantă, parțial disidentă a judecătorului Derenčinović: judecătorul Derenčinović a fost de acord cu constatarea încălcării articolului 8, dar și-a exprimat rezerve cu privire la abordarea majorității. Acesta a considerat că plângerea ar fi trebuit examinată nu numai din perspectiva proporționalității, ci și a legalității, întrucât cerințele stricte ale legislației maghiare pentru o astfel de măsură nu păreau să fie îndeplinite. De asemenea, el a susținut că plângerea formulată în temeiul articolului 14 ar fi trebuit declarată admisibilă, având în vedere impactul disproporționat al măsurilor de protecție a copilului asupra comunității romă. În cele din urmă, el nu a fost de acord cu cuantumul despăgubirii acordate, pe care l-a considerat nejustificat de scăzut în comparație cu cazuri similare.

Opinia parțial disidentă a judecătoarei Seibert-Fohr: Judecătoarea Seibert-Fohr a fost de acord cu constatarea unei încălcări a articolului 8, dar nu a fost de acord cu cuantumul redus al despăgubirii, pe care l-a considerat inferior sumelor acordate de obicei în cazuri similare. De asemenea, ea a dezaprobat ferm standardul stabilit de majoritate la punctul 112 pentru plângerile formulate în temeiul articolului 14. Ea a subliniat că, pentru a constata o încălcare a articolului 14, nu este necesar să se dovedească existența unei „politici organizate” sau a unei „motivații rasiale”. În ceea ce privește acuzațiile generale privind comentariile ostile, Curtea nu a putut identifica nicio declarație specifică, directă sau implicită, referitoare la originea etnică a mamei în rapoartele asistentei medicale comunitare. Nici referirea vagă la o presupusă declarație a șefului Autorității pentru Protecția Copilului nu a putut susține acuzația de discriminare.

În fine, în ceea ce privește dovezile statistice privind supra-reprezentarea copiilor romi în îngrijire instituțională, Curtea nu le-a considerat decisive pentru circumstanțele specifice ale cazului, menționând că a doua reclamantă nu fusese niciodată în îngrijire instituțională, ci în plasament la o persoană fizică.

Prin urmare, deși plasamentul a condus la constatarea unei încălcări a articolului 8, informațiile disponibile și probele obiective nu au fost suficient de solide pentru a convinge Curtea că acesta făcea parte dintr-o politică organizată sau că comportamentul autorităților a fost motivat în mod intenționat de considerente rasiale.

CEDO a constatat, cu majoritate, că plângerea privind articolul 14 era în mod evident nefondată.

CEDO a constatat, cu majoritate, că plângerea privind articolul 14 era în mod evident nefondată.

Pasaj cheie din hotărâre

„Luarea în îngrijire a unui nou-născut în momentul nașterii este o măsură extrem de dură. Trebuie să existe motive extrem de convingătoare pentru ca un bebeluș să poată fi separat fizic de mama sa împotriva voinței acesteia imediat după naștere, ca urmare a unei proceduri la care nici ea, nici partenerul ei nu au fost implicați” (paragraful 77).

Comentariu

Hotărârea reprezintă o contribuție importantă la jurisprudența CEDO privind protecția vieții de familie în contextul măsurilor de protecție a copilului, în special în ceea ce privește luarea nou-născuților de lângă mamele lor.

Hotărârea confirmă jurisprudența din cauza Strand Lobben și alții împotriva Norvegiei [GC] din 10.09.2019 (cererea nr. 37283/13), conform căreia separarea unui nou-născut necesită „motive extrem de convingătoare” și o implicare adecvată a părinților în procesul decizional. De asemenea, aceasta urmează linia de raționament din cauza Hanzelkovi împotriva Republicii Cehe din 11 decembrie 2014 (cererea nr. 43643/10).

Se pune un accent deosebit pe dimensiunea procedurală a articolului 8, Curtea subliniind importanța informării adecvate și a participării părinților. Hotărârea reiterează principiul din cauza P., C. și S. împotriva Regatului Unit din 16 iulie 2002 (cererea nr. 56547/00), potrivit căruia părinții trebuie să aibă acces la documentele pe care se bazează autoritățile.

De remarcat este referirea la Observațiile finale ale Comitetului ONU pentru Drepturile Copilului (2006, 2014 și 2020), care își exprimă îngrijorarea cu privire la suprareprezentarea copiilor romi în sistemul de îngrijire alternativă din Ungaria și la plasarea copiilor în îngrijire din motive financiare.

Analiză comparativă cu jurisprudența instanțelor internaționale

Abordarea CEDO prezintă similitudini cu jurisprudența Curții Interamericane a Drepturilor Omului în cazurile de separare familială. În cauza Fornerón și fiica sa împotriva Argentinei din 27 aprilie 2012, Curtea Interamericană a subliniat că familia constituie „unitatea naturală și fundamentală a societății” și că separarea unui copil de părinți este admisibilă numai în circumstanțe excepționale. Sistemul interamerican tinde să adopte o interpretare mai largă a obligației de îngrijire, impunând epuizarea măsurilor alternative.

Comitetul ONU pentru Drepturile Omului, în temeiul Pactului internațional cu privire la drepturile civile și politice, a dezvoltat, de asemenea, o jurisprudență relevantă. Articolul 23 din Pact consacră protecția familiei, în timp ce articolul 24 se referă la protecția copilului. În observațiile generale, Comitetul a subliniat că măsurile de separare trebuie să constituie o soluție de ultimă instanță.

Evaluare critică

Hotărârea este, din punct de vedere doctrinar, în concordanță cu jurisprudența CEDO privind protecția vieții de familie. Cu toate acestea, ea a fost criticată de mediul academic și de organizațiile pentru drepturile omului, în special în ceea ce privește respingerea plângerii privind discriminarea.

Conform unei analize publicate în Strasbourg Observers de Sophie Girardini, Curtea nu a abordat „stereotipurile cumulate privind maternitatea romă” care se regăsesc în deciziile autorităților naționale. Critica subliniază faptul că stereotipurile referitoare la femeile rome ca fiind „mame rele” au apărut și în alte cauze, precum Terna împotriva Italiei din 14 ianuarie 2021 (cererea nr. 21052/18). Curtea, concentrându-se pe dovedirea intenției și respingând probele statistice pe motiv că copilul a fost plasat în îngrijire familială și nu în îngrijire instituțională, nu a analizat percepția stereotipică asupra capacităților parentale ale mamei.

Centrul European pentru Drepturile Romilor (ERRC) și Uniunea Maghiară pentru Libertăți Civile (HCLU), care au reprezentat reclamanții, au salutat constatarea încălcării articolului 8, dar și-au exprimat dezamăgirea față de faptul că nu a fost recunoscută problema sistemică mai amplă a plasării disproporționate a copiilor rome în îngrijirea statului. Potrivit lui Vivien Brassói, director juridic al ERRC, „acest caz se referă la un sistem care pedepsește familiile rome pentru că sunt sărace și pentru că sunt rome”.

Opiniile separate ale judecătorilor Derenčinović și Seibert-Fohr evidențiază dezacordul intern din cadrul Curții. Judecătorul Seibert-Fohr a menționat în mod expres că cerința de a dovedi existența unei „politici organizate” sau a unei „motivații rasiale intenționate” se află în conflict flagrant cu jurisprudența consacrată privind discriminarea indirectă, care nu impune neapărat existența unei intenții discriminatorii (a se vedea D.H. și alții împotriva Republicii Cehe [GC] din 13.11.2007, cererea nr. 57325/00, § 184).

În concluzie, hotărârea în cauza B.T. și B.K.Cs. împotriva Ungariei constituie o afirmare importantă a protecției vieții de familie împotriva ingerințelor arbitrare, dar evidențiază în același timp limitele protecției împotriva discriminării acordate de CEDO, în special în cazurile care implică probleme structurale ce afectează minoritățile vulnerabile.

HOTĂRÂRE Demirci împotriva Ungariei din 06.05.2025 (Cererea nr. 48302/21)⁴

Expulzarea unui străin din motive de securitate națională, pe baza unor informații clasificate, fără motivare. Încălcarea articolului 1 din Protocolul nr. 7 la CEDO.

⁴ Vezi <https://bit.ly/44wovvA>.

Rezumat

Reclamantii sunt un cetățean turc (primul reclamant) și doi cetățeni maghiari, soția și fiica acestuia (al doilea și al treilea reclamant). Primul reclamant a sosit în Ungaria în 1990, s-a căsătorit în 1994 și a avut un copil în 1995. În 2000, a obținut un permis de ședere, iar în 2010 i s-a acordat statutul de rezident permanent, valabil zece ani. În 2014, a fost condamnat pentru vătămare corporală gravă și a primit o pedeapsă de doi ani de închisoare, cu suspendare pe o perioadă de trei ani.

În august 2020, ca urmare a modificărilor legislative și a expirării permisului său de ședere, acesta a depus o cerere de obținere a unui permis național de rezidență. Oficiul pentru Protecția Constituției (CPO) a emis o evaluare în care se afirma că prezența sa constituia un risc pentru securitatea națională, fără a-i dezvălui reclamantului conținutul acestei evaluări. Cererea sa a fost respinsă și s-a inițiat procedura de expulzare.

Primul reclamant a fost audiat la 20 ianuarie 2021, când a fost informat pentru prima dată cu privire la procedura de expulzare. Decizia de expulzare a fost emisă în aceeași zi. Cererea sa de acces la informațiile clasificate a fost respinsă. Curtea de Apel din Budapesta a confirmat expulzarea la 19 februarie 2021, considerând că era obligată să respecte recomandarea CPO. Reclamantul a fost îndepărtat din Ungaria la 25 martie 2021.

CEDO a examinat cererea în temeiul articolului 1 din Protocolul nr. 7. Curtea a constatat că reclamantul era un „străin cu ședere legală” în sensul respectivei dispoziții și că drepturile sale procedurale fuseseră limitate în mod semnificativ fără garanții compensatorii suficiente. Mai precis, Curtea a constatat că reclamantul nu a fost informat cu privire la elementele de fapt care au stat la baza expulzării sale, că procedura s-a desfășurat într-un ritm excepțional de rapid, că avocatul său nu a avut acces la informațiile clasificate și că instanța nu a putut nici să examineze din oficiu legalitatea clasificării, nici să efectueze o punere în balanță semnificativă a intereselor, întrucât era obligată să respecte recomandarea CPO.

CEDO a constatat o încălcare a articolului 1 din Protocolul nr. 7 la CEDO, susținând că expulzarea nu a fost „în temeiul unei decizii adoptate în conformitate cu legea”.

În ce-l privește al doilea și al treilea reclamant, Curtea a declarat inadmisibilă *ratione materiae* plângerea acestora în temeiul articolului 8, întrucât nu fusese stabilită existența unei „vieți de familie” cu primul reclamant. Curtea a constatat încetarea conviețuirii și, în ceea ce privește fiica adultă (în vârstă de 25 de ani la momentul faptelor), nu fuseseră demonstrate „elemente suplimentare de dependență, care să implice mai mult decât legăturile emoționale normale”.

CEDO i-a acordat primului reclamant 6.500 EUR cu titlu de daune morale și 8.200 EUR cu titlu de cheltuieli de judecată, respingând cererea privind daunele materiale.

Fapte

Primul reclamant, cetățean turc născut în 1953, a sosit în Ungaria în 1990. În 1994, s-a căsătorit cu a doua reclamantă (cetățeană maghiară), iar în 1995 au avut o fiică, a treia

reclamantă. În 2000, i s-a acordat un permis de imigrare, iar în 2010 a obținut statutul de rezident permanent, cu un permis de ședere valabil zece ani. În 2014, a fost condamnat pentru vătămare corporală gravă și a primit o pedeapsă de doi ani de închisoare cu suspendare pe o perioadă de trei ani.

La 5 august 2020, ca urmare a modificărilor legislative și a expirării permisului său de ședere, acesta a depus o cerere de acordare a unui permis național de stabilire. La 28 septembrie 2020, CPO a emis o evaluare în care se menționa că prezența sa constituia un risc pentru securitatea națională și că nu locuia în aceeași gospodărie cu un cetățean maghiar. Cererea sa a fost respinsă la 19 octombrie 2020, iar respingerea a fost menținută în urma apelului.

La 30 noiembrie 2020, CPO a emis o recomandare de expulzare însoțită de o interdicție de reîntrare pe o perioadă de cinci ani. La 20 ianuarie 2021, a fost audiat, moment în care a fost informat pentru prima dată cu privire la procedura de expulzare. Decizia de expulzare a fost emisă în aceeași zi. Cererea sa de suspendare a fost respinsă, iar decizia a fost confirmată de Curtea de Apel din Budapesta la 19 februarie 2021, care a considerat că este obligată să respecte recomandarea CPO atât în ceea ce privește expulzarea, cât și durata interdicției de reîntrare.

La 25 ianuarie 2021, reclamantul a depus o cerere de acces la informațiile clasificate, care a fost respinsă la 9 februarie 2021 din motive de interes public. Acesta a fost expulzat din Ungaria la 25 martie 2021.

Dispoziții

Articolul 1 din Protocolul nr. 7, Articolul 8

Hotărârea Curții...

Articolul 1 din Protocolul nr. 7 – Garanții procedurale privind expulzarea străinilor

Curtea a reiterat că articolul 1 alineatul (1) din Protocolul nr. 7 impune, în principiu, ca străinii în cauză să fie informați cu privire la elementele de fapt relevante care au determinat autoritățile competente să considere că aceștia reprezintă o amenințare la adresa securității naționale și să li se acorde acces la conținutul documentelor și informațiilor pe care s-au bazat autoritățile respective.

Aceste drepturi nu sunt absolute, însă orice limitări nu trebuie să anuleze protecția procedurală garantată de articolul 1 din Protocolul nr. 7, afectând însăși esența garanțiilor. Curtea examinează dacă limitările au fost considerate justificate în mod corespunzător de către autoritatea independentă competentă și dacă dificultățile rezultate pentru străin au fost compensate în mod suficient prin factori compensatori.

În cazul de față, Curtea a constatat că primul reclamant nu a fost informat cu privire la elementele de fapt care au stat la baza expulzării sale. Deciziile nu făceau referire la nicio conduită specifică sau acuzație adusă împotriva sa. Procedura s-a desfășurat într-un ritm excepțional de rapid, decizia de expulzare fiind emisă în aceeași zi cu interviul. Avocatul său nu a avut acces la informațiile clasificate, ceea ce a făcut ca reprezentarea

sa să fie ineficientă.

Curtea de Apel din Budapesta, deși a avut acces la documentele confidențiale, a fost constrânsă de recomandarea CPO și nu a putut nici să examineze legalitatea clasificării, nici să efectueze o punere în balanță a intereselor. Afirmatia CPO potrivit căreia reclamantul reprezenta un risc de securitate nu a făcut obiectul unui control judiciar semnificativ.

Curtea a concluzionat că restricționarea drepturilor procedurale ale primului reclamant nu a fost contrabalansată în așa fel încât să se păstreze esența acestor drepturi și să-l protejeze împotriva arbitrarului. Expulzarea nu a fost „în temeiul unei decizii adoptate în conformitate cu legea”.

CEDO a constatat în unanimitate o încălcare a articolului 1 din Protocolul nr. 7 la CEDO.

Articolul 8 – Dreptul la respectarea vieții de familie

În ceea ce privește plângerea primului reclamant în temeiul articolului 8, Curtea a considerat că nu este necesar să examineze separat dacă aceleași fapte au condus la o încălcare a drepturilor sale, având în vedere constatarea unei încălcări a articolului 1 din Protocolul nr. 7.

În ceea ce privește al doilea și al treilea reclamant, Curtea a examinat dacă exista o „viață de familie” cu primul reclamant. Pe baza declarației primului reclamant în fața autorităților naționale, instanțele naționale au concluzionat încetarea conviețuirii cu soția sa. Curtea nu a considerat oportun să se abată de la aceste constatări.

În ceea ce privește a treia reclamantă (în vârstă de 25 de ani la momentul faptelor), Curtea a reiterat că între părinți și copiii majori nu există viață de familie decât dacă se demonstrează „elemente suplimentare de dependență, care implică mai mult decât legăturile emoționale normale”. În ciuda problemelor de vedere ale celei de-a treia reclamante, nu s-a demonstrat că starea sa de sănătate necesita îngrijire constantă din partea primului reclamant, iar sprijinul financiar putea fi acordat de la distanță.

Plângerile celui de-al doilea și a celui de-al treilea reclamant au fost respinse ca fiind incompatibilă *ratione materiae*.

Pasajul cheie din hotărâre

„Astfel, afirmația CPO conform căreia primul reclamant reprezenta un risc pentru securitate nu a făcut obiectul niciunui control judiciar substanțial” (paragraful 59).

Comentariu

Prezenta hotărâre constituie o contribuție importantă la jurisprudența Curții privind garanțiile procedurale în cazul expulzării străinilor din motive de securitate națională, în special atunci când decizia se bazează pe informații clasificate care nu au fost comunicate persoanei în cauză.

Hotărârea aplică criteriul stabilit în cauza Muhammad și Muhammad împotriva României [GC] din 15.10.2020, cererea nr. 80982/12, care impune examinarea dacă limitările drepturilor procedurale au fost justificate în mod corespunzător și dacă au

existat factori compensatori suficienți. Cazul urmează unei serii de hotărâri pronunțate împotriva Ungariei, precum cea din cauza Trapitsyna și Isaeva împotriva Ungariei din 19.09.2024, cererea nr. 5488/22, referitoare la același cadru juridic privind informațiile clasificate.

De o importanță deosebită este trimiterea la hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene în cauzele conexe C-420/22 și C-528/22 (NW și PQ) din 25.04.2024, în care CJUE a statuat că dreptul UE se opune unei legislații naționale în temeiul căreia străinul sau reprezentantul acestuia poate avea acces la informații clasificate numai după obținerea unei autorizații, nu este nici măcar informat cu privire la fondul motivelor deciziei și, în orice caz, nu poate utiliza astfel de informații în cadrul procedurilor administrative sau judiciare.

Analiză comparativă cu instanțele judiciare internaționale

Hotărârea poate fi comparată cu abordarea Curții de Justiție a Uniunii Europene în cauza ZZ împotriva Secretarului de Stat al Ministerului de Interne (C-300/11) din 4 iunie 2013, în care CJUE a stabilit că persoana în cauză trebuie să fie informată „cel puțin cu privire la esența motivelor” pe care se întemeiază decizia pronunțată împotriva sa. Această jurisprudență a fost confirmată și extinsă în hotărârile C-159/21 și în cele menționate anterior, C-420/22 și C-528/22.

Comitetul Helsinki din Ungaria și alte organizații pentru drepturile omului au criticat în repetate rânduri sistemul maghiar, subliniind că natura absolut obligatorie al recomandărilor CPO face imposibil un control judiciar efectiv. După cum se menționează într-o analiză juridică realizată de Refugee Law Initiative, „instanțele acceptă prea des, drept un dat, evaluarea agențiilor de securitate conform căreia o persoană reprezintă o amenințare la adresa securității naționale, fără a o pune sub semnul întrebării”.

Centrul European pentru Drept și Justiție (ECLJ), care a intervenit ca terț în procedură, a prezentat observații în favoarea Ungariei, subliniind necesitatea protejării securității naționale. Cu toate acestea, Curtea a considerat că cerințele de securitate națională nu scutesc statele de obligația de a asigura garanții procedurale minime.

Critică

Hotărârea este în concordanță doctrinară cu jurisprudența constantă a Curții, de la cauza Lupsa împotriva României din 08.06.2006, cererea nr. 10337/04, până la cauza Muhammad și Muhammad, confirmând că securitatea națională nu constituie un „cec în alb” pentru administrație.

În același timp, hotărârea este deosebit de strictă față de sistemul maghiar, identificând o problemă sistemică: caracterul obligatoriu al recomandărilor CPO, atât pentru administrație, cât și pentru instanțe, anulează orice posibilitate de control efectiv. Această constatare capătă o importanță deosebită în lumina hotărârii CJUE în cauzele C-420/22 și C-528/22, care condamnă același cadru legislativ.

Hotărârea evidențiază, de asemenea, tendința de convergență între Strasbourg și

Luxemburg cu privire la chestiunea informațiilor clasificate în cazurile privind străinii, creând o rețea solidă de protecție. Cu toate acestea, eficacitatea practică a acestei protecții depinde de respectarea normelor de către statele membre, aspect care, în cazul Ungariei, rămâne problematic, după cum o demonstrează fluxul continuu de hotărâri nefavorabile.

În concluzie, cauza Demirci reprezintă un alt pas către stabilirea unui nivel minim de protecție procedurală pentru străinii expulzați din motive de securitate națională. Întrebarea care rămâne deschisă este dacă statele își vor adapta sistemele juridice sau vor continua să acționeze sub vălul obscur al „securității naționale” — un concept care, fără control judiciar, riscă să se transforme dintr-un scut al statului democratic într-o armă împotriva acestuia.

HOTĂRÂRE

Klaudia Csikós împotriva Ungariei 28.11.2024
(nr. cerere 31091/16)⁵

Interceptarea convorbirilor telefonice ale unei jurnaliste în scopul dezvăluirii surselor sale! Încălcarea dreptului la viață privată și a libertății de exprimare

Rezumat

Reclamanta, Klaudia Csikós, este cetățeană maghiară născută în 1975 și domiciliată în Budapesta. Ea este jurnalistă la cotidianul Blikk.

Reclamanta a susținut că autoritățile statului i-au interceptat comunicațiile telefonice cu un prieten apropiat, care era ofițer de poliție, timp de trei zile, pentru a dezvălui poliției sursele sale jurnalistice în contextul unei anchete privind abuzul de putere comis de un ofițer de poliție.

Curtea a constatat că autoritățile naționale nu au dat curs plângerilor reclamantei și a constatat că nu existau garanții procedurale suficiente pentru ca aceasta să poată contesta presupusa utilizare a supravegherii secrete împotriva sa, în scopul descoperirii surselor sale jurnalistice.

CEDO a constatat o încălcare a articolelor 8 și 10 și a acordat 6.500 EUR pentru prejudiciul moral și 7.000 EUR pentru cheltuieli de judecată.

Dispoziții

Articolul 8, Articolul 10

⁵ Vezi <https://bit.ly/4vqbEpv>.

Fapte principale

Reclamanta este jurnalistă la ziarul „Blikk”.

Potrivit afirmațiilor reclamantei, telefonul acesteia a fost interceptat în perioada 3-6 noiembrie 2015 de către autoritățile de anchetă, în scopul identificării surselor sale jurnalistice.

La 6 noiembrie 2015, Tribunalul Districtual Central din Buda a autorizat măsuri secrete de culegere de informații împotriva unui ofițer de poliție, T., inclusiv interceptarea și înregistrarea comunicațiilor sale telefonice. Mandatul, justificat în contextul unei anchete în curs privind acuzațiile de mită activă și complicitate la abuz de autoritate (în temeiul articolului 293 alineatele (1)-(2) și al articolului 305 litera (c) din Codul penal), a fost valabil până la 3 februarie 2016.

La 17 noiembrie 2015, reclamanta a primit două apeluri telefonice de la T., o cunoștință apropiată. Conversațiile lor privind un caz de omor de mare rezonanță au fost înregistrate. Transcrierile înregistrărilor au omis părțile personale ale conversațiilor care nu erau relevante pentru procedura penală în curs.

În aceeași zi, reclamanta a publicat un articol despre cazul de omor pe un portal de știri de pe internet. A doua zi, ea a completat articolul.

La 15 decembrie 2015, a fost inițiată o procedură penală împotriva lui T. sub acuzația de abuz de autoritate pentru că a împărtășit informații secrete reclamantei. Informațiile obținute prin interceptarea convorbirilor telefonice au fost admise ca probe în cadrul respectivei proceduri printr-o hotărâre a Tribunalului Regional din Budapesta din 4 ianuarie 2016.

Reclamanta a depus o plângere penală împotriva Direcției de Poliție a județului Pest. Ea și-a exprimat suspiciunea că listele sale de apeluri telefonice ar fi putut fi obținute în mod ilegal. Ea a susținut că persoanele sale de contact din cadrul poliției fuseseră demise din funcții, ceea ce, potrivit afirmațiilor sale, se datora faptului că fuseseră identificate ca surse de informații ale sale. Autoritatea de anchetă a calificat plângerea sa drept o acuzație de abuz de putere, în temeiul articolului 305 din Codul penal. Plângerea penală a reclamantei a fost respinsă la 1 februarie 2016; în decizie s-a subliniat că listele de apeluri pot fi solicitate în mod legitim în cadrul anchetelor în curs. Reclamanta a formulat o contestație împotriva deciziei, susținând că mutarea din funcție a contactelor sale din cadrul poliției constituia o dovadă că sursele sale fuseseră dezvăluite prin monitorizarea apelurilor sale. Și această contestație a fost respinsă.

Potrivit afirmațiilor reclamantei, aceasta a aflat la 11 mai 2016, în contextul anchetelor penale privindu-l pe T., că telefonul său fusese interceptat pentru a-i identifica sursele din cadrul poliției. Ea a susținut că telefonul pe care îl folosea, care îi fusese pus la dispoziție de angajatorul său, fusese interceptat în perioada 3-6 noiembrie 2015.

La 19 mai 2016, reclamanta a depus o plângere la Serviciul Național de Apărare (Nemzeti Védelmi Szolgálat) în temeiul articolului 92 alineatul (2) din Legea poliției, solicitând o anchetă și reparații în legătură cu interceptarea telefonului său și cu obținerea listei sale de apeluri. Avocatul reclamantei a susținut că avea motive plauzibile să creadă că, în a doua jumătate a anului 2015, la instrucțiunile Serviciului Național de

Apărare, Direcția Serviciului Național de Securitate (Nemzetbiztonsági Szakszolgálat) a desfășurat o anchetă secretă cu privire la reclamantă, sub numele de cod „German 8”, referitoare la presupuse infracțiuni de luare de mită și complicitate la abuz de autoritate. În plus, Serviciul de Securitate Națională a accesat lista sa de apeluri pentru a-i identifica sursele. În opinia reclamantei, ambele măsuri au fost luate în conformitate cu articolul 72 alineatul (1) din Legea poliției, care permitea utilizarea măsurilor speciale fără autorizație judiciară în cazuri urgente și pentru o perioadă limitată de timp. Cu toate acestea, măsura de supraveghere secretă nu a fost aprobată ulterior de un judecător, așa cum prevede legea, datele sale nu au fost șterse și ea nu a fost audiată, nici în calitate de martor, nici în calitate de suspect în dosar. Reclamanta a susținut că măsurile au avut un efect disuasiv asupra activității sale de jurnalistă și au constituit o încălcare a drepturilor sale prevăzute la articolele 8 și 10 din Convenție.

Serviciul Național de Apărare a respins plângerea la 22 iunie 2016, considerând-o parțial incompatibilă *ratione materiae* cu Legea poliției, întrucât colectarea secretă de informații nu putea fi contestată în temeiul respectivei legi. Reclamanta a fost, de asemenea, informată că, în rest, conduita Serviciului Național de Apărare a fost conformă cu legea; cu toate acestea, nu i s-au putut furniza informații suplimentare, întrucât plângerea se referea la o procedură penală în curs.

La 23 mai 2016, reclamantul a depus o plângere similară la ministrul de Interne, în temeiul articolului 11 alineatul (5) din Legea nr. CXXV din 1995 privind Serviciile de Securitate Națională („Legea privind securitatea națională” – a se vedea paragraful 24 de mai jos). În răspunsul său din 13 iunie 2016, ministrul a prezentat considerații generale cu privire la funcționarea legală a serviciilor care făceau obiectul plângerii. Ministrul nu a abordat circumstanțele cazului reclamantului, dar a considerat comportamentul Serviciului de Securitate Națională a fi fost conform cu legea. În ceea ce privește acțiunile Serviciului de Apărare Națională, ministrul a explicat că, întrucât acestea nu puteau fi contestate în temeiul Legii privind securitatea națională, a examinat plângerea reclamantei în temeiul Legii privind divulgarea informațiilor de interes public. El a afirmat, în termeni generali, că purtarea Serviciului de Apărare Națională a fost conformă cu legea. Cu toate acestea, nu au putut fi furnizate informații suplimentare, întrucât acestea se refereau la o procedură penală în curs.

Reclamanta a depus o plângere ulterioară la Comisia pentru Securitate Națională a Parlamentului, în temeiul articolului 14 alineatul (4) litera (c) din Legea privind securitatea națională, adăugând la plângerile sale anterioare faptul că ministrul nu contestase aparent faptul că fuseseră efectuate anchete secrete cu privire la ea sau că sursele sale fuseseră identificate prin accesul la lista sa de apeluri. Comitetul a informat reclamanta la 10 octombrie 2016 că, pe baza documentelor furnizate de Serviciul Național de Apărare, nu se constata nicio încălcare a legii.

La 8 mai 2017, reclamanta a depus o cerere la Serviciul de Apărare Națională, în temeiul Legii nr. CLV din 2009 privind protecția datelor clasificate, prin care solicita permisiunea de a accesa documente referitoare la colectarea secretă de informații în cadrul procedurii împotriva lui T. În urma unui răspuns negativ, motivat prin faptul că divulgarea informațiilor solicitate ar pune în pericol prevenirea și/sau investigarea

infracțiunilor, reclamanta a introdus o acțiune împotriva Serviciului de Apărare Națională în vederea controlului judiciar. Într-o cerere reconvențională, Serviciul Național de Apărare a susținut că furnizarea informațiilor solicitate i-ar permite reclamantului să obțină informații privind funcționarea Serviciului și ar divulga informații despre alte persoane vizate, de asemenea, de colectarea secretă de informații. În plus, informațiile solicitate ar putea fi utilizate în cadrul procedurii penale împotriva lui T. Serviciul Național de Apărare a susținut, de asemenea, că, în orice caz, colectarea secretă de informații a fost legală și a fost autorizată de un judecător. Identitatea persoanelor în privința cărora au fost autorizate astfel de măsuri constituia informații clasificate.

Hotărârea Curții...

În prezenta cauză, reclamanta s-a plâns în mod specific de faptul că a fost vizată de măsura de supraveghere secretă înainte de interceptarea telefonului lui T. și a adus o serie de argumente în sprijinul plângerii sale.

Curtea observă, de asemenea, că susținerea reclamantei era că, deși adusesse la cunoștința autorităților naționale esența nemulțumirilor sale, pretențiile sale nu fuseseră luate în considerare la niciun nivel de jurisdicție. Ea a sugerat, de asemenea, că statutul său de jurnalistă ar fi impus autorităților naționale să efectueze o punere în balanță între dreptul său la protecția surselor jurnalistice și interesele pe care autoritățile le atribuiau urmăririi penale cu succes a autorului faptei. În opinia sa, nu a existat nicio procedură însoțită de garanții juridice adecvate care să permită o astfel de punere în balanță. În plus, interceptarea comunicațiilor sale a fost ilegală, întrucât nu a fost autorizată de un judecător.

Având în vedere natura plângerii reclamantei, Curtea va analiza dacă procedurile naționale au fost însoțite de garanții procedurale legale care să asigure reclamantei protecția necesară a intereselor sale.

În ceea ce privește afirmația reclamantei potrivit căreia telefonul său a fost interceptat fără o hotărâre judecătorească relevantă, ținând seama de constatările de mai jos, Curtea nu se poate pronunța asupra chestiunii dacă autoritățile de anchetă au pus în aplicare măsuri de supraveghere secretă în ceea ce o privește pe reclamantă sau, în caz afirmativ, dacă au eludat cerința autorizării judiciare prevăzută de legislația națională.

Cu toate acestea, chestiunea dacă reclamanta a avut posibilitatea de a formula o plângere efectivă cu privire la presupusa dispunere a măsurii de supraveghere și la presupusa lipsă a autorizației judiciare este o problemă distinctă asupra căreia Curtea va reveni mai jos.

Curtea reiterează, în acest context, constatarea sa anterioară potrivit căreia chestiunea notificării ulterioare a măsurilor de supraveghere este indisolubil legată de eficacitatea căilor de atac (a se vedea Weber și Saravia împotriva Germaniei, (dec.), nr. 54934/00, § 135, 29 iunie 2006 și Roman Zakharov, citat mai sus, § 286). Curtea a considerat relevant faptul că legislația maghiară nu prevedea nicio formă de notificare a măsurilor de supraveghere secretă, nici măcar în cazurile în care notificarea ar fi putut fi efectuată fără a pune în pericol scopul restricției, după încetarea măsurii de supraveghere. Prin

urmare, Curtea admite că era puțin probabil ca reclamanta să afle dacă comunicațiile sale fuseseră interceptate, ceea ce îi îngreuna în mod inerent posibilitatea de a solicita, în cele din urmă, o cale de atac împotriva măsurii presupuse.

De asemenea, nu reiese că reclamanta ar fi avut acces la un organism independent și imparțial, competent să examineze orice plângere privind o interceptare ilegală, independent de o notificare privind faptul că o astfel de interceptare a avut loc (a se compara Kennedy împotriva Regatului Unit, nr. 26839/05, § 167, 18 mai 2010), așa cum o demonstrează faptele din prezenta cauză.

Mai precis, reclamanta și-a exprimat îngrijorarea cu privire la monitorizarea convorbirilor sale telefonice adresată Serviciului Național de Apărare în temeiul Legii poliției, ministrului de Interne și Comitetului de Securitate Națională al Parlamentului în temeiul Legii privind securitatea națională, susținând că măsura de supraveghere secretă fusese utilizată și aplicată fără autorizație judiciară. În cele din urmă, aceasta a solicitat permisiunea de a avea acces la documentele întocmite în contextul procedurii penale împotriva lui T. de către Serviciul de Apărare Națională și, ulterior, de către Tribunalul Administrativ și al Muncii din Budapesta, solicitând acces la informații privind măsurile de supraveghere.

Cu toate acestea, niciuna dintre aceste autorități nu a oferit vreo clarificare cu privire la întrebarea dacă reclamanta a fost supusă unei colectări secrete de informații și, în caz afirmativ, dacă măsura a fost proporțională cu circumstanțele sale individuale și dacă a fost autorizată de un judecător.

În primul rând, plângerea reclamantei nu putea fi admisă în temeiul Legii poliției, întrucât nu exista nicio cale de atac împotriva măsurilor legate de colectarea secretă de informații.

În ceea ce privește ministrul de Interne și Comitetul de Securitate Națională, este cu siguranță adevărat că reclamantei i s-a permis să se adreseze acestor autorități pe baza suspiciunii sale că i-au fost interceptate comunicațiile, chiar și în absența unei notificări de interceptare (a se vedea, în acest sens, Roman Zakharov, citat mai sus, § 234).

Curtea și-a exprimat deja îngrijorarea în cauza Szabó și Vissy împotriva Ungariei (nr. 37138/14, §§ 83, 86 și 88, 12 ianuarie 2016) cu privire la aceste mecanisme de supraveghere, din cauza lipsei de independență a ministrului, a lipsei oricărei notificări ulterioare și a lipsei oricărui exemplu concret care să demonstreze eficacitatea acestor căi de atac. Curtea își exprimă, de asemenea, îndoiala cu privire la faptul că acestea ar fi constituit garanții adecvate în situația presupusă a reclamantei, în care informațiile privind autorizarea colectării secrete de informații au rămas confidențiale și, prin urmare, inaccesibile persoanei în cauză.

Într-adevăr, ambele autorități i-au oferit reclamantei doar asigurări generale cu privire la funcționarea legală a Serviciului de Securitate Națională, fără a răspunde la plângerile acesteia, inclusiv la întrebarea dacă astfel de măsuri au avut loc și dacă au fost efectuate în mod legal și cu respectarea intereselor reclamantei în calitate de jurnalistă.

În plus, nu pare că astfel de declarații generale privind funcționarea legală a Serviciului Național de Securitate ar fi reflectat o punere în balanță între gravitatea infracțiunii penale urmărite penal, pe de o parte, și efectul potențial de intimidare pe care

un ordin de colectare secretă a informațiilor l-ar putea avea asupra exercitării libertății presei, pe de altă parte.

În fine, reiese, după cum s-a menționat mai sus, că, înainte de începerea anchetei penale, colectarea secretă de informații putea fi dispusă în temeiul articolului 69 din Legea poliției. Legea poliției, astfel cum a explicat Curtea de Apel din Budapesta, permitea această măsură fără nicio restricție în ceea ce privește persoanele care făceau obiectul acestor măsuri. Într-adevăr, deși legislația enumera infracțiunile care puteau da naștere la interceptare, aceasta nu descria categoriile de persoane care puteau fi supuse supravegherii și nu prevedea excepții sau limitări.

Curtea nu este convinsă că acea dispoziție permitea luarea în considerare a faptului că interceptarea comunicațiilor implica surse jurnalistice confidențiale sau că judecătorul avea posibilitatea de a refuza autorizarea unei măsuri pentru a proteja sursele împotriva dezvăluirii. De asemenea, dispoziția nu impunea o punere în balanță între obiectivele urmărite prin aplicarea măsurilor de supraveghere secretă și consecințele interceptării telefonului unui jurnalist.

Având în vedere considerentele de mai sus și, în special, faptul că autoritățile naționale nu au răspuns la plângerile reclamantei, Curtea nu constată, prin urmare, că au existat garanții procedurale adecvate care să-i permită reclamantei să conteste presupusa utilizare a supravegherii secrete împotriva sa în scopul descoperirii surselor sale jurnalistice.

Prin urmare, a avut loc o încălcare a articolelor 8 și 10 din Convenție, iar Curtea a acordat 6 500 EUR pentru prejudiciul moral și 7 000 EUR pentru cheltuieli de judecată.